

21. Sa(n)jam knjige u Istri - Pulski festival knjiga i autora (Pula od 3. do 13. prosinca 2015.)

DRUGI DAN 21. SAJMA KNJIGE U ISTRI: ERRI DE LUCA PRVI GOST DORUČKA S AUTOROM

Smatram se građaninom Mediterana

PULA - Vrlo je zanimljivo bilo druženje s talijanskim književnikom i aktivistom Errijem De Lucom na 21. Sajmu knjige u Istri - najprije u četvrtak u večernjem programu Otok-Geto-Azil, gdje je predstavljen hrvatski prijevod njegove knjige "Irenina priča", uz sudjelovanje Ive Grgić koja je simultano cijelo vrijeme prevodila, Dunje Kalodera, koja je ovu knjigu prevela, te također poznatih prevoditeljica Sanje Roić i Vande Mikšić, koja je bila i moderatorica, a potom i jučer na Doručku s autorom uz neizostavnog Voju Šiljka.

Lagerist, zidar, a čistio je i kanalizaciju

Tri su knjige Errija De Luca objavljene u izdanju Meandar Medie "Tri konja", "Dan prije sreće" (obje prevela Vanda Mikšić) i "Irenina priča" (prijevod Dunja Kalodera).

Nazočni su mogli tako saznati da je De Luca bio član

U razgovoru koji je vrlo vješto vodila izvrsno pripremljena prevoditeljica Vanda Mikšić, nazočni su mogli saznati da je De Luca u Francuskoj boravio i kao zidar, i kao književnik, i kao osoba kojoj se sudilo za verbalni delikt, i da je svaki put bio jednako dobro prihvaćen

izvanparlamentarnog pokreta "Lotta Continua" (Borba se nastavlja), a sredinom 70-ih postao jedan od njihovih vodećih glasova. Radio je razne poslove, kao zaposlenik u Fiatu, kao lagerist, zidar, čistio je kanalizaciju, a naglasio je da jedino nije bio pomorac i rudar. Bio je i u Tanzaniji kao volonter, a vozio je i vodio humanitarne konvoje pomoći u zemljama bivše Jugoslavije tijekom rata.

Početkom ove godine biva optužen za komentar u intervjuu za Huffington Post od prije dvije godine gdje konstatira da bi se planirana iz-

gradnja brze željezničke linije u Val di Susi u Italiji (TAV) trebala "sabotirati", pogotovo iz ekoloških, ali i iz drugih razloga. Radilo se o brznoj željezničkoj liniji Lyon-Torino, a riječ "sabotirati" je u tom kontekstu krivo interpretirana. U intervjuu za Le Monde (2014.) Erri de Luca komentira kako je "dužnost pisaca da stvarima vrte njihova prava imena". Tek je nedavno, 17. listopada oslobođen optužbe na sudu u Torinu.

U razgovoru koji je vrlo vješto vodila izvrsno pripremljena prevoditeljica Vanda Mikšić, nazočni su mogli sa-

Erri De Luca na prvom Doručku s autorom uz Voju Šiljka i Ivu Grgić

znati da je u Francuskoj boravio i kao zidar, i kao književnik, i kao osoba kojoj se tužilo za verbalni delikt, i da je svaki put bio jednako dobro prihvaćen.

Otoci, mitovi i ljudska bića

- Smatram se građaninom Mediterana, i sve one koji žive na tom potezu smatram da su dio moje krvi. More je jako prisutno u mome stvaralaštvu. Počeo sam pisati s 11 go-

"Kada pišem o prošlosti, vraćam sve odsutne u tu priču. Riječi su ponekad poput minerala."

Erri De Luca

dina, iako sam krenuo objavljivati dosta kasno. Razlog koji me naveo da počnem pisati je bio taj što sam se protivio Ezopovim basnama, jer je on želio pokazati nešto o ljudskim osobinama putem životinja, dok sam ja htio pisati o ribi koja nije nikada sreća živo biće. Smatram da se piscem postaje čitajući i čitajući, pune vagona i kamiona knjiga, a u svojim pričama ostavljam dio svoga sjećanja, kolektivne memorije i drugog, a volim i mi-

tove. Kada pišem o prošlosti, vraćam sve odsutne u tu priču. Riječi su ponekad poput minerala, kazao je De Luca.

Knjiga "Irenina priča", osim naslovne, koja je i najduža, sadrži još dvije priče, a sve su povezane s morem. Kako je rekla Vanda Mikšić govoreći o naslovnoj priči ove knjige, protagonistkinja

je 14-godišnja gluhoonijema djevojka koja je zatrudnjela s delfinom te se ispovijeda pripovjedaču. Ljudska bića tu su povezana s mitovima. Irena pripada sredozemnoj mitologiji, a otok predstavlja aglomeraciju, sukus društva sa svim nijansama i pojavama. Likovi u ovoj priči komuniciraju bez riječi.

Danas na programu

- **Danas u 11 sati u Kavani Mozart Doma hrvatskih branitelja gost Doručka s autorom bit će Zdravko Zima.**
- **U Crvenom salonu DHB-a u podne počinje okrugli stol Otok - geto - azil "Lampedusa". Sudjeluju: Valeria Brigida, Jurica Pavičić i Biljana Kašić, a moderatorica je Iva Grgić. U 13 sati na rasporedu je okrugli stol "Kultura ispred ograde - Uloga Europske prijestolnice kulture u suvremenoj Europi". Sudjeluju predstavnici gradova finalista EPK-a 2020: Dubrovnik, Osijek, Rijeka i Pula, predstavnici umjetničkih timova EPK i Ministarstva kulture RH, a moderatorica je Vlatka Kolarović.**
- **U 17 sati je program Suton uz knjigu i promocija knjige Zorana Ferića "Na osami blizu mora" (V.B.Z.). Sudjeluju Zoran Ferić, Miroslav Mićanović i Senko Karuza.**
- **U 18 sati održat će se program Otok-geto-azil, odnosno predstavljanje knjige Jona Kalmana Stefanssona "Nebo i pakao" (Fraktura). Sudjeluju Jon Kalman Steffanson i Seid Serdarević. U 19 sati će Namik Kabil predstaviti knjigu "Amarcord" (Hena com), a sudjeluju Namik Kabil, Jurica Pavičić, Goran Vojnović i Dragan Vellikić.**
- **U 20 sati u Crvenom salonu održava se program Strip Strasse i predstavljanje djela Benjamina Flaoa "Kililana song (Fibra). Sudjeluju Benjamin Flao i Vladimir Šagadin.**
- **U 21 sat u galeriji SKUC-a u Maksimijanovoj ulici održava se "Noć stripa u Stripovskoj" A 5 (otvorenje izložbe), a pola sata kasnije Strip strasse maraton u kojem sudjeluju Ivana Pipal, Miha Perne i Leon Zuodar (Beli sladoled), Boris Stanić i Miron Milić. Voditelj je Vladimir Šagadin. (V. B.)**

- Svako društvo ima potrebu nekoga isključiti, a onda ti likovi završavaju u zatvorima ili ludnicama, veli De Luca.

Prevoditeljica Dunja Kalodera ističe da je ova knjiga pronašla nju i ističe: "De Luca donosi lirizam, uz odjeke Starog Zavjeta i začudne poetske slike u svome djelu. To je i svojevrsni asketski stil pisanja, a prije samoga prevodenja proučavala sam jezik, riječi, stil. Irena je kći grčkog otoka, a moj je prijevod nastao na Korčuli, tako da mi je geografija uvelike pomogla. Erri ponekad kombinira riječi na neobičan način. Dvumila sam se o prijevodu samoga naslova, jer to može biti i "Priča o Ireni" i "Irenina priča", a odgovor na to pronašla sam u tekstu."

Poznata talijanistica Sanja Roić također je govorila o njegovom stilu, koji je vrlo poseban, a studenti vole čitati njegova djela.

Tijekom Doručka s autorom, prvog ovogodišnjeg De Luca, inače jedan od najčitanijih pisaca u Italiji danas, je u razgovoru sa Šiljkom kazao je da je, iako nije vjernik, preveo sa starog hebrejskog biblijske tekstove da bi se približio tom jeziku, a i iz razloga jer je zavolio tu priču.

Obrazovanje duguje knjigama

Svoje obrazovanje duguje kamionima knjiga koje je pročitao, a rekao je i da "onaj koji se rodi u Napulju se rodi s takvim imunitetom koji mu omogućava da dugo živi. Preći cestu u Napulju je kao preći Crveno more", rekao je De Luca ne krijući zadovoljstvo što je poznati nogometni klub "Napoli" sada prvi na ljestvici.

Za Vezuv je rekao da je "glavni muzej grada i ujedno i najveći strah svih stanovnika, jer stanovnik toga grada i u najmračnijoj prostoriji zna gdje se nalazi Vezuv."

Za pokret Lotta Continua rekao je da mu je pristupio jer je u Rimu bilo puno praznih kuća, a radnici iz ostalih krajeva koji su dolazili raditi, živjeli su u barakama tamo pored. Na upit zašto je često mijenjao poslove, odgovorio je da nekada zato jer bi posao završio, drugi put bi se posvađao, ili bi ga pak najurili.

Istaknuo je i važnost humanitarnog rada, te govorio i o svome prijateljstvu s Izetom Sarajlićem, kojeg su od milja zvali Kiko. Osvrnuo se i na tragediju kod Lampeduse od prije par godina, posjetio je to mjesto zajedno s ribarima koji su jedva izvlačili tijela stradalih, te je tamo bacio sol umjesto cvijeća, jer su to rane koje ne smiju zacijeliti.

Vanesa BEGIĆ